

Esialgne tõlge

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

13. juuni 2017(*)

Eelotsusetaotlus – ELTL artikli 355 lõige 3 – Gibraltari staatus – ELTL artikkel 56 – Teenuste osutamise vabadus – Puhtalt riigisisene olukord – Vastuvõetamatus

Kohtuasjas C-591/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division'i (Administrative Court) (kõrgem kohus (Inglismaa ja Wales), kuningliku kohtu osakond (halduskohus), Ühendkuningriik) 21. septembri 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. novembril 2015, menetluses

The Queen, taotluse alusel, mille esitas:

The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited,

versus

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,

Her Majesty's Treasury,

menetluses osales:

Her Majesty's Government of Gibraltar,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident A. Tizzano, kodade presidendid M. Ilešić (ettekandja), L. Bay Larsen ja T. von Danwitz, kohtunikud J. Malenovský, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. Toader, C. Vajda, S. Rodin, F. Biltgen ja K. Jürimäe,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. oktoobri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited, esindajad: D. Rose, QC, *barrister* J. Boyd ja *solicitor* L. J. Cass,

– Her Majesty's Government of Gibraltar, esindajad: D. Pannick, QC, M. Llamas, QC, ja *barrister* R. Mehta, keda volitas *solicitor* F. Laurence,

- Ühendkuningriigi valitsus, esindajad: S. Simmons, M. Holt ja D. Robertson, keda abistasid K. Beal, QC, *barrister* J. Oliver ja *barrister* S. Wilkinson,
- Belgia valitsus, esindajad: L. Van den Broeck ja M. Jacobs, keda abistasid *advocat* R. Verbeke ja *advocat* P. Vlaemminck,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, T. Müller ja J. Vlášil,
- Iirimaa, esindajad: E. Creedon, A. Joyce ja J. Quaney, keda abistasid C. Power, SC, ja C. Toland, BL,
- Hispaania valitsus, esindajad: A. Sampol Pucurull ja A. Rubio González,
- Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, A. Silva Coelho ja P. de Sousa Inês,
- Euroopa Komisjon, esindajad: R. Lyal ja W. Roels,

olles 19. jaanuari 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artikli 56 ja artikli 355 lõike 3 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud vaidluses, mille ühel poolel on The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited (edaspidi „GBGA“) ning teisel poolel Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Ühendkuningriigi maksu- ja tolliamet, edaspidi „maksuhaldur“) ja Her Majesty's Treasury (Ühendkuningriigi riigikassa), sellise maksukorralduse õiguspärasuse üle, millega kehtestatakse hasartmängumaksud.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

3 San Franciscos 26. juunil 1945 allkirjastatud ÜRO põhikirja XI peatükk „Deklaratsioon endise mittevalitsevate territooriumide kohta“ sisaldab artiklit 73, milles on sätestatud:

„ÜRO liikmed, kes kannavad vastutust või võtavad endale vastutuse territooriumide valitsemise eest, mille rahvad ei ole veel saavutanud täielikku omavalitsust, tunnustavad põhimõtet, et mainitud territooriumide rahvastiku huvid on esmajärgulised ja võtavad endale pühaks kohustuseks maksimaalselt soodustada nende territooriumide rahvastiku heaolu rahvusvahelise rahu ja julgeoleku süsteemi raamides, mis on sisse seatud käesoleva põhikirjaga, ning kohustuvad sel eesmärgil:

[...]

e. esitama piirangutega, mis võivad olla tingitud julgeoleku ja põhiseadusliku korra kaalutlustest, peasekretärile regulaarselt statistilist ja muud eriseloomuga informatsiooni, mis kehtib majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste, samuti ka haridustingimuste kohta territooriumidel, mille eest nad vastutust kannavad, välja arvatud territooriumid, mille kohta kehtivad peatükid XII ja XIII.“

Gibraltari staatus

4 Hispaania kuningas loovutas Gibraltari Suurbritanniale Utrechti lepinguga, mis sõlmiti Hispaania kuninga ja Suurbritannia kuninganna vahel 13. juulil 1713 nende lepingute raames, millega lõpetati Hispaania pärilussõda. Kõnesoleva lepingu X artikli viimane lause sätestab, et kui Suurbritannia peaks kunagi kavatsema Gibraltari linna valdusi kinkida, müüa või muul viisil võõrandada, siis on ta kohustatud andma Hispaania kroonile eesõiguse kõigi teiste huvitatud isikute ees.

5 Gibraltar on Ühendkuningriigi koloonia. Ta ei ole Ühendkuningriigi osa.

6 Gibraltari valitsemissüsteem on kehtestatud Gibraltar Constitution Order 2006-s (2006. aasta seadlus Gibraltari konstitutsiooni kohta), mis jõustus 1. jaanuaril 2007. Selle seadluse kohaselt teostavad Gibraltaril täidesaatvat võimu kuberner, kelle nimetab ametisse kuninganna, ja määratletud siseasjades Gibraltari valitsus. Seadusandlikku võimu teostavad kuninganna ja Gibraltaril parlament, mille liikmed valib iga nelja aasta tagant Gibraltaril valijaskond. Gibraltaril on loodud oma kohtud. Gibraltaril kõrgeima kohtu otsuste peale on võimalik edasi kaevata Judicial Committee of the Privy Council'isse (riiginõukogu kohtukomitee).

7 Rahvusvahelises õiguses on Gibraltar ÜRO põhikirja artikli 73 tähenduses end ise mittevalitsevate territooriumide loetelus.

8 Liidu õiguses on Gibraltar ELTL artikli 355 lõike 3 tähenduses Euroopa territoorium, mille välissuhete eest vastutab liikmesriik ja mille suhtes kohaldatakse aluslepingute sätteid. Akt Taani Kuningriigi, Iirimaa ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ühinemistingimuste ja asutamislepingutesse tehtavate muudatuste kohta (EÜT 1972, L 73, lk 14, edaspidi „1972. aasta ühinemisakt“) sätestab siiski, et mõnda asutamislepingu osa Gibraltaril suhtes ei kohaldata.

9 1972. aasta ühinemisakti artikkel 28 sätestab:

„Ühenduse institutsioonide akte, mis käsitlevad EMÜ asutamislepingu II lisas esinevaid tooteid ja tooteid, mille suhtes ühise põllumajanduspoliitika rakendamise tulemusena kehtivad ühendusse importimisel erieeskirjad, ega kumuleeruva käibemaksu alaste liikmesriikide õigusaktide ühtlustamist käsitlevaid akte ei kohaldata Gibraltaril suhtes, kui nõukogu ühehäälselt ei sätesta komisjoni ettepaneku põhjal teisiti.“ [mitteametlik tõlge]

10 1972. aasta ühinemisakti artikli 29 alusel koostoimes selle I lisa I osa punktiga 4 on Gibraltar liidu tolliterritooriumilt välja jäetud.

Ühendkuningriigi õigus

11 Ühendkuningriigis on seitse hasartmängumaksu. Maksukorraldus, mis kehtestati Finance Act 2014 (2014. aasta finantsseadus, edaspidi „finantsseadus“) 3. osa 1.–4. peatükiga ning selle seaduse lisadega 27–29, puudutab kolme põhikohtuasjas vaadeldavat maksu, nimelt üldine kihlveomaks (välja arvatud kihlveod tulemuste vahe suhtes), totomaks ja kaughasartmängumaks, ning näeb eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul nende suhtes ette maksustamiskorra sõltuvalt „tarbimise kohast“.

12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus toob eelotsusetaotluses näitena ära finantsseaduse 3. osa 3. peatükis ette nähtud kaughasartmängumaksu sätteid.

13 Finantsseaduse § 154 määratluse kohaselt on „kaughasartmängud“ hasartmängud, milles inimesed osalevad interneti, telefoni, televisiooni, raadio või muu sidet hõlbustava elektroonilise

või muu tehnoloogia abil.

14 Finantsseaduse § 155 lõikes 1 on ette nähtud, et kaughasartmängumaksuks nimetatavat aktsiisi võetakse „maksukohustuslase osalemiselt kaughasartmängudes vastavalt selle isiku ja teise isiku (hasartmängude korraldaja) vahelisele kokkuleppele“.

15 Mõiste „maksukohustuslane“ on määratletud finantsseaduse § 155 lõikes 2 ja see on nimelt „mis tahes Ühendkuningriigi resident (*UK person*)“. Finantsseaduse § 186 lõike 1 määratluse kohaselt on „Ühendkuningriigi resident (*UK person*)“ „füüsiline isik, kes elab tavaliselt Ühendkuningriigis“ või „juriidiline isik, mis on seadusjärgselt Ühendkuningriigis asutatud“.

16 Finantsseaduse § 155 lõike 3 kohaselt on kaughasartmängumaksuga maksustamise määr 15% „hasartmängukorraldaja kasumist“, mille ta on saanud vastaval arvestusperioodil kaughasartmängude eest.

17 Finantsseaduse §-s 157 on määratletud mõiste „hasartmängukorraldaja kasum“, mis on saadud tavalistest hasartmängudest, nii, et selle arvutamisel tuleb liita sellele hasartmängukorraldajale vastaval arvestusperioodil tavaliste hasartmängudega seoses tehtud maksed ning lahutada sellest summast hasartmängukorraldaja poolt samal perioodil niisuguste hasartmängude võitudele tehtud kulutused.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

18 GBGA on ettevõtjate ühendus, mille liikmed on peamiselt Gibraltaril asuvad hasartmängukorraldajad, kes osutavad kaughasartmänguteenuseid klientidele Ühendkuningriigis ja mujal.

19 17. juulil 2014 jõustus Ühendkuningriigis maksukorraldus, mis puudutas teatavaid hasartmängumakse, mis olid ette nähtud finantsseaduses ja mida täiendasid maksu- ja tolliameti teatised ja suunised (edaspidi „uus maksukorraldus“).

20 GBGA esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse, milles palus kontrollida uue maksukorralduse õiguspärasust liidu õiguse seisukohast. Ta väidab selles küsimuses, et selle maksukorralduse alusel tasumisele kuuluvad maksud on eksterritoriaalsed, takistavad teenuste vaba liikumist ja diskrimineerivad väljaspool Ühendkuningriiki asutatud teenuseosutajaid. Lisaks ei ole need maksud põhjendatavad Ühendkuningriigi esile toodud eesmärkidega, mis on peamiselt majanduslikud. Järelikult on uus maksukorraldus vastuolus ELTL artikliga 56.

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab selle kohta, et enne uue maksukorralduse jõustumist kehtinud kaughasartmängude maksustamise süsteemi järgi maksid Ühendkuningriigis asutatud kaughasartmängude korraldajad maksu määras 15% brutokasumist, olenemata klientide elukohast, sest maksu aluseks oli „teenuse osutamise koha“ põhimõte. Gibraltaril või mujal väljaspool Ühendkuningriiki asutatud kaughasartmänguteenuste osutajad ei maksnud Ühendkuningriigi residentidele osutatud hasartmänguteenuste eest Ühendkuningriigis mingeid makse.

22 Nimetatud kohus selgitab, et „tarbimise koha“ põhimõttel rajaneva uue maksukorralduse üks põhieesmärk on muuta hasartmängude maksustamist nii, et Ühendkuningriigi klientidele selliste kaughasartmänguteenuste osutajad maksavad olenemata nende endi asukohast Ühendkuningriigi riigikassasse nendelt teenustelt maksu määras 15% hasartmängukorraldaja vastava arvestusperioodi kasumist, nagu see on määratletud finantsseaduses.

23 Nende uute maksude tagajärjel ja eelkõige kaughasartmängumaksu tagajärjel, millele viitab

eelotsusetaotluse esitanud kohus oma otsuses ja mida kohaldatakse ühtviisi kõikidele ettevõtjatele, kes osutavad kaughasartmänguteenuseid Ühendkuningriigi residentidele, ei ole Gibraltaril asutatud kaughasartmänguteenuste osutajatel nagu GBGA liikmed eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul enam võimalik osutada oma teenuseid Ühendkuningriigi hasartmänguturul selles liikmesriigis ühtegi maksu maksmata.

24 Neid kaalutlusi arvestades peab eelotsusetaotluse esitanud kohus vajalikuks selgitada Gibraltaril konstitutsioonilist staatust liidu õiguses, täpsemalt küsimust, kas sellised ettevõtjad nagu Gibraltaril asutatud GBGA liikmed saavad tugineda liidu õigusele niisuguste Ühendkuningriigi vastu võetud õigusnormide vastu, millega kehtestatakse uus maksukorraldus, ning jaatava vastuse korral, kas niisugused õigusnormid on vastuolus ELTL artikli 56 nõuetega.

25 Neil asjaoludel otsustas High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (kõrgem kohus (Inglismaa ja Wales), kuningliku kohtu osakond (halduskohus)) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. ELTL artikli 56 kohaldamisel ning arvestades Gibraltaril ja Ühendkuningriigi vahelist konstitutsioonilist suhet:

a) kas Gibraltarit ja Ühendkuningriiki tuleb pidada liidu õiguse kohaldamisel ühe ja sama liikmesriigi osaks nii, et ELTL artikkel 56 ei kohaldu, välja arvatud niivõrd, kui seda saab kohaldada siseriikliku meetme suhtes?

Teise võimalusena:

b) kas Gibraltar on ELTL artikli 355 lõiget 3 arvestades oma konstitutsioonilise staatuse poolest Ühendkuningriigist eraldiseisev territoorium liidus, mistõttu teenuste osutamist Gibraltaril ja Ühendkuningriigi vahel tuleb pidada liidusiseseks kaubanduseks ELTL artikli 56 tähenduses?

Kolmanda võimalusena:

c) kas Gibraltarit tuleb pidada kolmandaks riigiks või territooriumiks nii, et liidu õigus kohaldub Ühendkuningriigi ja Gibraltaril vahelises kaubanduses üksnes asjaoludel, mil liidu õigus kohaldub liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelistele suhetele?

Neljanda võimalusena:

d) kas Gibraltaril ja Ühendkuningriigi vahelist konstitutsioonilist suhet tuleb ELTL artikli 56 kohaldamisel käsitada mingil muul viisil?

2. Kas siseriiklikud maksustamismeetmed, millel on niisugused tunnused nagu uuel maksukorraldusel, kujutavad endast teenuste vaba liikumise piirangut ELTL artikli 56 tähenduses?

3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav: kas need eesmärgid, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus on tuvastanud siseriiklikel meetmetel (nagu uus maksukorraldus) olevat, on õiguspärased ja võivad õigustada teenuste vaba liikumise piiramist ELTL artikli 56 tähenduses?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

26 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artikli 355 lõiget 3 koosmõjus ELTL artikliga 56 tuleb tõlgendada nii, et liidu õiguse seisukohast tuleb Gibraltaril asutatud ettevõtjate poolt teenuste osutamist Ühendkuningriigi residentidele

pidada olukorraks, mille kõik asjaolud jäävad ühe liikmesriigi piiresse.

27 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb kõigepealt meelde tuletada, et liikmesriikidele kohaldatakse liidu õigust ELL lepingu artikli 52 lõike 1 alusel. ELL artikli 52 lõike 2 kohaselt on aluslepingute territoriaalne kohaldamisala täpsustatud ELTL artiklis 355.

28 ELTL artikli 355 lõike 3 järgi kohaldatakse aluslepingute sätteid Euroopa territooriumide suhtes, mille välissuhete eest vastutab liikmesriik.

29 Sellega seoses olgu märgitud, et Gibraltar on Euroopa territoorium, mille välissuhete eest vastutab liikmesriik ehk Ühendkuningriik, ning sellele territooriumile kohaldatakse liidu õigust ELTL artikli 355 lõike 3 alusel (vt selle kohta kohtuotsused, 23.9.2003, komisjon vs. Ühendkuningriik, C?30/01, EU:C:2003:489, punkt 47, ja 12.9.2006, Hispaania vs. Ühendkuningriik, C?145/04, EU:C:2006:543, punkt 19).

30 Erandina ELTL artikli 355 lõikest 3 ei kohaldata Gibraltarile 1972. aasta ühinemisakti kohaselt liidu õiguse teatud valdkondades liidu õigusakte, kusjuures need erandid kehtestati selle territooriumi erilist staatust ja eelkõige vaba sadama staatust arvesse võttes (vt selle kohta kohtuotsus, 21.7.2005, komisjon vs. Ühendkuningriik, C?349/03, EU:C:2005:488, punkt 41). Need erandid ei puuduta siiski ELTL artiklis 56 osutatud teenuste vaba liikumist.

31 Eeltoodust tuleneb, et ELTL artikli 355 lõike 3 kohaselt on ELTL artikkel 56 Gibaltari suhtes kohaldatav.

32 Seejärel on oluline meelde tuletada, et ELTL artikkel 56 keelab liidu piires teenuste osutamise vabaduse piirangud liikmesriikide kodanike suhtes, kes asuvad teises liikmesriigis kui see isik, kellele teenuseid pakutakse.

33 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub aga, et EL toimimise lepingu sätted, mis reguleerivad teenuste osutamise vabadust, ei ole kohaldatavad olukorras, mille kõik asjaolud on üheainsa liikmesriigi sisesed (kohtuotsus, 15.11.2016, Ullens de Schooten, C?268/15, EU:C:2016:874, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Neid asjaolusid arvestades tuleb hinnata, kas liidu õiguse seisukohast tuleb Gibraltaril asutatud ettevõtjate poolt teenuste osutamist Ühendkuningriigi residentidele pidada olukorraks, mille kõik asjaolud jäävad ühe liikmesriigi piiresse.

35 Selles suhtes on Euroopa Kohus tõepoolest juba tõdenud, nagu ka kõik huvitatud isikud märkisid, et Gibraltar ei ole Ühendkuningriigi osa (vt selle kohta kohtuotsused, 23.9.2003, komisjon vs. Ühendkuningriik, C?30/01, EU:C:2003:489, punkt 47, ja 12.9.2006, Hispaania vs. Ühendkuningriik, C?145/04, EU:C:2006:543, punkt 15).

36 See asjaolu ei ole siiski määrav selle kindlakstegemiseks, kas kahte territooriumi tuleb põhivabadusi käsitlevate sätete kohaldatavuse eesmärgil lugeda üheks liikmesriigiks. Nimelt on Euroopa Kohus 8. novembri 2005. aasta kohtuotsuse Jersey Produce Marketing Organisation (C?293/02, EU:C:2005:664) punktis 54 juba leidnud, et EÜ artiklite 23, 25, 28 ja 29 kohaldamise eesmärgil tuleb Kanalisaari, mille hulka kuulub Jersey saar, Mani saart ja Ühendkuningriiki lugeda üheks liikmesriigiks vaatamata sellele, et need saared ei ole osa Ühendkuningriigist.

37 Enne kui ta sellele järeldusele jõudis, tugines Euroopa Kohus, olles eelnevalt meenutanud, et Jersey välissuhete eest vastutab Ühendkuningriik, muu hulgas asjaolule, et vastavalt 1972. aasta ühinemisaktile lisatud protokollis nr 3 Kanalisaarte ja Mani saare kohta artikli 1 lõikele 1 kohaldatakse liidu tolliküsimuste ja koguseliste piirangute eeskirju Kanalisaarte ja Mani saare

suhtes „samadel tingimustel kui Ühendkuningriigi suhtes“, ning nende saarte staatuse selliste aspektide puudumisele, mis võimaldaksid pidada nende saarte ja Ühendkuningriigi vahelisi suhteid sarnaseks liikmesriikidevaheliste suhetega (vt selle kohta kohtuotsus, 8.11.2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C?293/02, EU:C:2005:664, punktid 43, 45 ja 46).

38 Mis puudutab esiteks seda, millistel tingimustel on ELTL artikkel 56 Gibraltar suhtes kohaldatav, siis on tõsi, et ELTL artikli 355 lõikes 3 ei ole täpsustatud, et artikkel 56 on kohaldatav Gibraltarile „samadel tingimustel kui Ühendkuningriigi suhtes“.

39 Samas tuleb meenutada, et ELTL artikli 355 lõige 3 laiendab liidu õigusnormide kohaldatavust Gibraltar territooriumile, välja arvatud 1972. aasta ühinemisaktis sõnaselgelt ette nähtud erandid, mis ei hõlma aga teenuste osutamise vabadust.

40 Pealegi ei oma selles suhtest tähtsust Gibraltar valitsuse osutatud asjaolu, et ELTL artiklit 56 kohaldatakse Gibraltar suhtes ELTL artikli 355 lõike 3 alusel ja Ühendkuningriigi suhtes ELL artikli 52 lõike 1 alusel. Nimelt ei takistanud analoogses kontekstis asjaolu, et tolliküsimuste ja koguseliste piirangute liidu eeskirju kohaldatakse Kanalisaartele ja Mani saarele 1972. aasta ühinemisaktile lisatud protokoll nr 3 artikli 1 lõike 1 alusel ning Ühendkuningriigi suhtes ELL artikli 52 lõike 1 alusel, Euroopa Kohtul järeldada, et nende õigusnormide kohaldamise eesmärgil tuleb neid saari ja Ühendkuningriiki lugeda üheks liikmesriigiks (kohtuotsus, 8.11.2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C?293/02, EU:C:2005:664, punkt 54).

41 Teiseks ei ole muid asjaolusid, mis võimaldaksid pidada Gibraltar ja Ühendkuningriigi vahelisi suhteid ELTL artikli 56 seisukohast sarnaseks kahe liikmesriigi vaheliste suhetega.

42 Kui Gibraltar ja Ühendkuningriigi vahelist kaubandust samastada liikmesriikidevahelise kaubandusega, tähendaks see vastupidi selle territooriumi ja selle liikmesriigi vahel ELTL artikli 355 lõikes 3 tunnustatud seose eitamist. Selles suhtes ei ole vaidlust selles, et aluslepingute alusel on Ühendkuningriik võtnud teiste liikmesriikide ees kohustuse Gibraltar territooriumil liidu õigust kohaldada ja see üle võtta (vt selle kohta kohtuotsused, 23.9.2003, komisjon vs. Ühendkuningriik, C?30/01, EU:C:2003:489, punktid 1 ja 47, ning 21.7.2005, komisjon vs. Ühendkuningriik, C?349/03, EU:C:2005:488, punkt 56), nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 37.

43 Järelikult on Gibraltaril asutatud ettevõtjate poolt teenuste osutamine Ühendkuningriigi residentidele liidu õiguse seisukohast olukord, mille kõik asjaolud jäävad ühe liikmesriigi piiresse.

44 Seda tõlgendust ei sea kahtluse alla Gibraltar valitsuse argument, mille kohaselt kahjustatakse nii ELTL artiklis 26 osutatud eesmärki tagada siseturu toimimine ning selle valitsuse arvates ELTL artikli 355 lõikega 3 taotletavat eesmärki integreerida Gibraltar sellele turule.

45 Selles küsimuses tuleb märkida, et ELTL artikli 26 lõike 2 enda sõnastuse kohaselt näeb see ette, et siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele, kusjuures ELTL artikkel 56 on teenuste vaba liikumist puudutavas osas selline säte.

46 Kuid nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 32 ja 33, on ELTL artikli 56 kohaldamiseks konkreetse olukorra suhtes nõutav välismaise elemendi olemasolu.

47 Käesoleva kohtuotsuse punktis 43 antud tõlgendus ei muuda pealegi ELTL artiklit 56 Gibraltari suhtes kohaldamatuks, nagu väidab Gibraltari valitsus. Nimelt on see säte kõnealuse territooriumi suhtes endiselt täielikult kohaldatav samadel tingimustel, sealhulgas välismaise elemendi olemasolu nõudev tingimus ning tingimused, mis on ette nähtud liidu mis tahes muu territooriumi jaoks, mille suhtes on see kohaldatav.

48 Seda tõlgendust ei kummuta ka riigisiseste põhiseaduslike normide alusel või rahvusvahelise õiguse alusel Gibraltari staatust puudutavad kaalutlused.

49 Mis puudutab esiteks Gibraltari staatust siseriiklike põhiseaduslike normide alusel, siis väidab Gibraltari valitsus, viidates 10. oktoobri 1978. aasta kohtuotsusele Hansen & Balle (148/77, EU:C:1978:173), et selle territooriumi staatus liidu õiguses tuleb kindlaks määrata eelkõige selle staatuse alusel siseriiklikus õiguses.

50 Sellega seoses tuleb märkida, et kõnealuse kohtuotsuse punktis 10 Euroopa Kohtu tõdetut, et Prantsuse ülemeredepartemangude staatus määratakse kindlaks esmajärjekorras Prantsuse konstitutsiooni alusel, mis näeb ette, et need departemangud on Prantsuse Vabariigi lahutamatu osa, tuleb vaadelda selle kontekstis, kuna selles tõlgendatakse EMÜ asutamislepingu artikli 227 lõiget 1, mille kohaselt oli asutamisleping kohaldatav „Prantsuse Vabariigile“ tervikuna (vt selle kohta kohtuotsus, 10.10.1978, Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, punkt 9). Selle täpsustusega soovis Euroopa Kohus seega vaid tunnustada seda, et need departemangud on selle liikmesriigi osa ja et artikli 227 lõikes 2 osutatud kaheaastase tähtaja lõppedes oli liidu õigus nende territooriumide suhtes automaatselt kohaldatav kui selle liikmesriigi lahutamatu osale (vt selle kohta kohtuotsus, 10.10.1978, Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, punkt 10).

51 Ent nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 31, ei ole liidu õigus Gibraltari suhtes kohaldatav mitte selle alusel, et Gibraltar on osa Ühendkuningriigist, vaid ELTL artikli 355 lõike 3 alusel.

52 Mis puudutab teiseks Gibraltari staatust rahvusvahelises õiguses, siis ei ole vaidlust selles, et Gibraltar on ÜRO põhikirja artikli 73 tähenduses end ise mittevalitsevate territooriumide loetelus.

53 Selles küsimuses väidab Gibraltari valitsus, et selline tõlgendus, nagu on kasutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 43, õõnestab selle territooriumi staatust rahvusvahelises õiguses ning rikub muu hulgas ÜRO peaassamblee 24. oktoobri 1972. aasta resolutsiooni 2625 (XXV), mille kohaselt peab koloonia territooriumil olema staatus, mis on eraldiseisev ja erinev selle riigi territooriumist, kes teda haldab.

54 Kuid selline ELTL artikli 355 lõikele 3 koosmõjus ELTL artikliga 56 antud tõlgendus ei mõjuta kuidagi Gibraltari territooriumi staatust rahvusvahelises õiguses, sest sellega vaid täpsustatakse, et kuna liidu õigus on kohaldatav sellele territooriumile kui Euroopa territooriumile, mille välissuhete eest vastutab liikmesriik, nimelt Ühendkuningriik, siis on Gibraltaril asutatud ettevõtjate poolt teenuste osutamine Ühendkuningriigi residentidele liidu õiguse seisukohast olukord, mille kõik asjaolud jäävad ühe liikmesriigi piiresse. Seda tõlgendust ei saa seega käsitada nii, et see õõnestab Gibraltari eraldiseisvat ja erinevat staatust.

55 Selles kontekstis tuleb lisada, et eelotsusetaotluse esitanud kohus märkis vaid, et põhikohtuasjas arutatav uus maksukorraldus on ühtviisi kohaldatav asjaomase liikmesriigi kodanikele ja muude liikmesriikide kodanikele, esitamata – vastupidi Euroopa Kohtu kodukorra artikli 94 nõuetele – muid konkreetseid asjaolusid, mis võimaldaksid tuvastada seose põhikohtuasja eseme ja ELTL artikli 56 vahel (vt selle kohta kohtuotsus, 15.11.2016, Ullens de Schooten, C?268/15, EU:C:2016:874, punkt 55).

56 Kõikidest eeltoodud kaalutlustest tulenevalt tuleb esimesele küsimusele vastata, et ELTL artikli 355 lõiget 3 tuleb koosmõjus ELTL artikliga 56 tõlgendada nii, et Gibraltaril asutatud ettevõtjate poolt teenuste osutamist Ühendkuningriigi residentidele tuleb liidu õiguse seisukohast pidada olukorraks, mille kõik asjaolud jäävad ühe liikmesriigi piiresse.

Teine ja kolmas küsimus

57 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele ja kolmandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

58 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

ELTL artikli 355 lõiget 3 tuleb koosmõjus ELTL artikliga 56 tõlgendada nii, et Gibraltaril asutatud ettevõtjate poolt teenuste osutamist Ühendkuningriigi residentidele tuleb liidu õiguse seisukohast pidada olukorraks, mille kõik asjaolud jäävad ühe liikmesriigi piiresse.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: inglise.